

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in isprave sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekepi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, 1., 17

Izhajen vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošli prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 —
četrt . . . 6, 50
mesec . . . 2, 20.

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 —
četrt . . . 5 —
mesec . . . 1, 70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 220.

V Ljubljani, v sredo 25. septembra 1901.

Letnik XXIX.

Naša bilanca.

Boj je končan, agitatorji so se spočili, strasti polegle. Mirno lahko gledamo nazaj na volivno bojišče in trezno presojamo, kar je zadnjih 14 dni deželo našo razburjalo. In vredno je, da motrimo ta boj in vspehe njegove presojamo! Rezultat volitve nam v jasni luči kaže politično stanje v deželi, naša pasiva in aktiva, — naša bilanca.

Pred vsem rečemo, da smo z vspehom volitev lahko povsem zadovoljni. Šestnajst naših mož gré v zbornico; 15 zastopnikov kmečkih občin, 1 mestni. Konstatiramo, da je to dosti več, kakor če bi bilo le 16 kmečkih. Ne kakor bi bil mestni poslanec ali mestni volivci sami na sebi več, ampak ker so liberalci mesta smatrali kot izključno svojo domeno. Za idrijski okraj, ki smo ga izgubili, nas je mesto Idrija bogato odškodovala. Čast ji!

Vemo, da smo izvolili tudi pred 6 leti 16 naših mož iz kmečkih občin; pa smo pozneje 2 izgubili. Danes smo prepričani, da v kmečkih občinah ne moremo nič izgubiti in ne bomo izgubili, če količkaj pazimo. V kmečkih občinah moremo samo pridobiti še to, česar nimamo. Pa tudi iz Idrije nam poročajo včeraj, da Idrije liberalci ne bo nikoli več zastopal.

Zahvalimo se ob tej priliki vsem deželnim poslancem, ki so nam dali direktno in tajno volivno pravico — kar je edino pravično. Liberalci so menili, da bo to voda na njih mlin; dejali so, da volivci kmečkih občin le iz strahu pred duhovščino volijo z nami, ker morajo glasno voliti. Ko bo volitev tajna — mislili so si na tihem — bodo mnogi z nami potegnili. Ali ta račun se jim je kaj slabo obnesel. Sedaj je dokazano pred celim svetom, da kmečki volivci niso iz strahu, ampak iz prepričanja, v srcu naši! In sedaj vsaj vemo, pri čem da smo, kako je stanje v posameznih občinah. In tudi ta jasnost je nekaj vredna! Direktna volivna pravica ljudstvo tudi politično izobrazuje, tudi samozavest in navdušenje za dobro stvar mu raste. Koliko ognja so kazali marsikje naši možje, da jih je bilo le veselje gledati in poslušati!

Koliko smo napredovali v nekaterih letih! Notranjska mandata sta nam bila dolgo časa neosvojljiva; letos se nismo bali zanja prav nič več, čeprav so si liberalci delali tudi upanje, da ju dobé! Kamniški okraj n. pr. je še v predpretekli volivni dobi zastopal liberalci. Še pred 6 leti je bil zeló trd boj v okraju — liberalni kandidat je dobil še 23 glasov (volivnih mož) — pa ga pa pogledajte, kako je danes čist! Tudi v ljubljanski okolici je bilo pred 6 leti še 17 liberalnih glasov. Danes razun Spodnje Šiške ne dobite nikjer liberalne večine. Manjšine liberalne se zgubé med našimi kakor kaplja vode v vedru vina.

Koliko smo le od zadnje državnozbornske volitve napredovali, smo že s številkami neovržno dokazali. Z malo izjemami — povsod napredek! Največji korak v tem je gotovo storil novomeško-krški okraj. Ta pojav je živ dokaz, kaj sedoseže, ako se le kaj dela od naše strani! Ljudstvo tam doli je bilo res nevedno, nerazsodno, slepo. Bajke o cesarjevih pismih, ki so tam doli krožile in strašile, o Pfeiferju, ki jim je davke naložil, itd. itd., pričajo o tem. Čim so se jim malo te budalosti pojasnile in pregnale, pa se jim malce oči odprle — pri

tej priči je bil rezultat ves drug. Liberalci trdè in tiščé, da mi hočemo le neumne ljudi, da počnemo ž njimi, kar hočemo. — Ravno narobe je res! Neumnost ljudska je naša največja sovražnica. Vsak sušmar nam lahko zbega ljudi, da so vsi iz uma. Kake gorostasne oslarije so si ljudje pripovedovali ob državnozbornskih volitvah tam doli okoli Škocjana in Trebelnega in kakó krčevito se jih držali! Ne, ne, neumnih ljudi si mi ne želimo, kajti čim bolj razsodni so, tem bolj so naši! Iz tega vzroka se šol ne bojimo. Gospodje liberalni učitelji, le pridno poučujte našo dečo, da se bodo v šestih letih vsaj brati vsi naučili! Časih smo hodili par mesecev v šolo, pa smo znali čitati; sedaj najboljši za silo čitajo koncu leta, mnogi pa več let hodijo v šolo, in še ne znajo.

Ex omnibus aliquid, ex toto nihil, je načelo nove šole. Nebroj formalnosti in pisarij — to je njeno jedro. Za vsakega otroka bi kmalu popisali celo skladovnico papirja — Faktičnih vspehov je pa v primeri s tem grozno malo. To je priznal naravnost neki okrajni šolski nadzornik, rekoč: „Glavna stvar je, da so le knjige v redu.“ Ne bojimo se šole, liberalci, ne — saj šola je cerkve hči — ampak le boljše šole si želimo. Čim bolj bodo ljudje poučeni, tem bolj bodo naši. Pa povejte, če niso ravno v ljubljanski okolici in po Gorenjskem najbolj inteligentni in najbolj imoviti kmetje? Utajite to dejstvo, če morete! No, in tu imamo najštevilnejše in najzanesljivejše naše pristaše! Nevednost, pijanost, razuzdanost, revščina — to so naši nasprotniki. Zató bomo proti tem napakam v ljudstvu odlej še intenzivneje delovali.

Zeló nas veseli, da se je tudi radoliški okraj od državnozbornske volitve sem tako popravil. Sicer tudi zadnjič ni bilo slabo, toda sedaj je še mnogo boljše. Na vsem Gorenjskem je edina občina Lesce, ki ima še liberalno večino. Pa tudi ta se je znatno zboljšala. Sled delavnosti se takoj zazna. Naša krasna Gorenjska — pa liberalna! To ni mogoče! Ne, ne, Gorenjci so naši! Še bomo peli tisto: »Na Gorenjskem je fletno — k' so v' soče gore« . . . Pa bomo dodali še: »Pa vrli možje!«

Enega kmetskega okraja se nimamo. Za malo se nam zdi leto, ker bi si bili lahko tudi tega osvojili, ko bi se bilo za časa previdno ravnalo. Uzroki so znani. V okraju, kakor je vipavsko-idrijski, naj nikdo ne pričakuje, da mu bodo mandat na krožniku prinesli. Uzroki pa so še drugod. Žire spadajo k poljanski dolini; značaj ljudstva je tisti, kakor poljanski. In če je cela poljanska dolina naša z neznatnimi izjemami, kako da je koj v sosesčini tako slabo?

Sicer nam pa morda ne bo v škodo, če enega mandata nimamo. Če gre vse gladko in brez nasprotovanja, je nevarnost, da se le preradi udamo brezskrbnosti in tudi brezdelnosti, ali pa — needinosti. Ta neosvojeni okraj naj nam pa ne prenehoma v spomin kliče, da tudi v kmečki skupini ni še vse dobljeno in ne vse storjeno; priganja naj nas k nadaljnjemu vstrajnemu delu! Tako nam bo tudi ta neuspeh v korist.

Na drugi strani pa nam bodi mestni mandat, kismo ga pridobili, v spodbudo. Ta nam kaže, da se da tudi v mestih kaj doseči, kjer se dela modro, vztrajno, požrtvovalno, kakor

se je delalo nekaj let sem v Idriji. Mi prodramo tudi v mesta. Liberalni nimajo več uzroka, bahati se z »liberalnimi trdnjavami«. Pogledjmo malo številke! Te nam povedo, da smo tudi v mestih od zadnje deželnozbornske volitve znatno napredovali. Tedaj je bilo v Ljubljani 707 oz. 692 glasov, naših pa le 175. Letos so jih spravili liberalci do 800, naši blizu 300, pri državnozbornski volitvi celo nad 400. To kaže, da so naši glasovi razmeroma bolj narasli kakor liberalni. V Kranju je dobil tedaj naš kandidat le 19, letos že 59 glasov; do čim se je takratno število liberalnih glasov 119 pomnožilo le za 3 (122). To je vendar lep napredek! Mi se prav nič ne čudimo, če to pot v Kranju nismo zmagali; čudili bi se le, ko bi bili zmagali. To bi bil tak čudež, kakor tedaj, ko je sv. Pavel s konja padel. Zadovoljni smo s tolikim napredkom. — V Radovljici l. 1895 le 7 naših, sedaj 19; če tudi samo na sebi ni mnogo, vendar je precejšen prirastek v meščanskih krogih, saj uradništvo se ni nič poboljšalo. V Trzinu tedaj le 4 naši glasovi, sedaj — večina. Celó v Loki, tej »klerikalni trdnjavi« med mesti, kjer liberalci še nikdar niso imeli večine, se je zboljšalo; tedaj je bilo 41 lib. 58 naših, sedaj 34—59. V Kamniku je ostalo razmerje neizpremenjeno.

Ce »Narod« pravi, da smo od državnozbornske volitve nazadovale, je uzrok temu pač jase. Tedaj so glasovali z nami nekateri uradniki in Nemci, sedaj so vsi kot en mož nam nasprotno volili. To je le nekaj slučajnega. Politično prepričanje našega meščanstva se s tem ni kratko malo nič izpremenilo.

Tako napredujemo polagoma i tu i tam. In to je prav. Počasen napredek je bolj zdrav, naraven, zanesljiv, trajen, kakor trenuten. Ponavljamo: Z izidom volitev smemo biti za sedaj povsem zadovoljni. Hvala za to Bogu, našemu dobremu ljudstvu, pa — dr. Tavčarju in njegovim pomagačem!

Oboroženi mir.

Mogočni vladarji ne potujejo le »za kratek čas«, najmanj pa ob času, ko imajo Mostovi učenci prosto besedo in prosto pot. Zato tudi ruski car te dni ni potoval, da bi le roko stisnil nemškemu cesarju in se obeda udeležil pri predsedniku francoske republike. Ruski car je sicer prijatelj miru, to je dokazal s svojim pozivom na mirovno konferenco v Haagu, toda vladarjev osebnost želje niso vedno odločilne v mejnarodnem koncertu. Vsak čas se preminja politično vreme, neznatni dogodki razglašajo politične strune, da iz časopisja in z javnih odrov odmevajo bojni napravi in klici. Evropski mir je v vedni nevarnosti, dasi ga čuvajo milijoni oboroženih mož. Med Rusijo in Nemčijo je bila zadnja leta večkrat pretrgana prijateljska vez, nezaupnost mej mogočnima sosedoma je metala sence na lončenega orjaka, ki ga svet imenuje evropski mir. Na jeklenih oklopnih pri Gdanskem pa sta ruski car in nemški cesar zopet obnovila prijateljsko zvezo ter položila »najkrajšo pot med Peterburgom in Berlinom«. Cesar Viljem je sam javno izrazil svoje veselje, da je za dolgo dobo zagotovljen mir. Ta izjava je tem pomenljivejša, ker je ruski car bil na potu na Francoskem, koder je še v živem spominu zadnja francosko-nemška vojska in še vedno tli iskra osvete.

Ako ruski car kot gost pride na Fran-

cosko ter opetovano naglašá, da je »zveza, ki druží obe državi, postala močnejša in iznova utrjena z dokazi mejsobojnih simpatij«, je to gotovo dogodek zgodovinskega pomena. Kakor očmev govora nemškega cesarja se slišijo besede predsednika francoske republike, ki je v svoji napitnici na ruskega carja naglašal, da je francosko-ruska zveza že rodila sadove, da se je razvijala in utrjevala na korist svetovni spravi, ker je močna in že v početku sklenjena za rešitev vprašanj, ki jih narekujejo pravičnost in človečnost. Dobro, katero je ustanovila ta zveza, je porok za dobro, katero se ustvari. Nihče ne more dvomiti, da se je zveza rodila iz mirovne ideje, in tako je tudi jasno, da je vzdržavala ravnotežje med evropskimi državami.

To so lepe besede, ki morejo povsod vzbujati radost. Toda dasi je povsod na jeziku mir in zopet mir, vendar nam prihajajo ob takih prilikah vedno na misel besede kraljevega pevca: Če knezi govore o miru, mislijo na vojsko. Ako je mir vsem na srcu, ako je mir vseobča želja in potreba, ako je mir zagotovljen za dolgo dobo let, potem navaden človek res ne umeje, čemu je ta oboroženi mir porabil že milijarde, čemu države tekmujejo toliko z novimi topovi in novimi polki. Ali se zveze kujejo, da se drugi dan raztrgajo, kakor kupne pogodbe? Komaj so se na Francoskem polegli navdušeni glasovi za carja in Rusijo, že se oglašajo na vseh straneh dvomi, da bi Rusija bila odkrita zaveznica francoske republike. Tako zdihuje stari John Mitchell: »Resnacija je naša osoda, odpovedati se moramo sladkim sanjam, za katere bi vse žrtvovali. Mogočno prijateljstvo z Rusijo nam ne da zadoščenja; kdor hoče nas utolačiti, mora nam vrniti kos mesa, ki ga je surova roka odrezala od francoskega telesa. In to nam more vrniti le srečna vojska. In danes naj molčimo o vojski, ali naj obupamo?«

Nasprotniki sedanje francoske vlade, in teh je jako mnogo, so sploh prepričani, da zvezo s Francijo izrabljajo vladni krogi le v svoje namene, ki za deželo v obče nimajo nobene koristi. Mej francosko vlado in večino prebivalstva je vedno globok prepad. In ta prepad naj bi premostil ali celo zasul ruskega carja sijajni vsprejem. Loubet je itak le slamat mož Waldeck-Roussó-a, ki se hoče vzdržati na vladnem krmilu. Vlada pa se uči iz preteklosti, da si podaljša življenje. Vlada je dobro premerila in preračunila vse korake ruskega carja. Vsak korak je bil nova na prošnjo predsednika Loubeta od carja dovoljena milost. In vlada je vesela ter ponavlja turški pregovor: Kar je storjeno, je dobro storjeno. Toda vse je le iluzija za narod francoski, ki hoče še doživeti Napoleonovih časov. Da, francosko-ruska zveza se bode razvijala in utrjevala, toda skoraj gotovo v drugi smeri, kakor je želja republikanskih despotov. Tedaj pa se zvali v prah »evropski mir«.

S svojega avstrijskega in slovanskega stališča pa se celo ne moremo navduševati za »lepe besede«, ki smo jih čuli ob carjevih slavnostih v Gdanskem in Vitryju. Pri nas v Avstriji se skoraj dvomiti ne sme o večno-mladi trodržavni zvezi, ki se opira na neštete bataljone. Zadnji dnovi pa so nas poučili, da ima Bismarck poslušne učence, ki še vedno dve železi imajo na ježi. O trodržavni zvezi pišejo celo resni listi, kakor bi je več ne bilo.

Tako pravi »Berliner Zeitung«: »Jako pomenljiv je ruski glas o carjevem popotovanju, ki napoveduje novo evropsko konstelacijo. Ne verjeli bi tega, ko bi ne videli znamenj. Se pred meseci so Rusi ropotali proti nemškim železnicam in parobrodom na vzhodu. Radovedni smo sedaj, s čim hoče ruski car nemške politike pridobiti za svoje namene. Trozveza poteče. Vsak otrok ve, kako žalostno podoba ima ta zveza, ki so jo svoj čas slavili kot vrhunec državniške modrosti. Na vzhodu že več let ni samo le »poštene mešetarije«, ampak sodediži turške zapuščine. Pred vsem pa smo nastopili kot tekmeči Avstrije. Avstrijski Lloyd bode kmalu izpodrinila nemška proga v Levanto, in nemške koristi na vzhodu podpira nemška politika po gotovem načrtu. Niti ne mislimo ne, da bi se podaljšala trozveza; zveza je zgubila svojo oporo, kajti politični faktorji, iz katerih je nastala, so skoraj popolnoma premaknjeni. V teh razmerah je dvakrat verjetna porazumnost Nemčije s francosko-rusko dvozvezo. Da ruska politika želi to sporazumnost uporabiti v vzhodnem vprašanju, je samo ob sebi umevno.«

In »Köln. Volkszeitung« dostavlja: »Ako se Rusija in Nemčija zedinita v vzhodnem vprašanju, je Avstrija brez nade osamljena.«

Tako, sedaj veste! Nemčija stoji na trdnih nogah, ni več pošten mešetar, ampak tekmeč, zato ne potrebuje trodržavne zveze, pač pa visoke carine. Iz vsega pa je jasno, odkod preti nevarnost »oboroženemu miru«. Da bi to nevarnost hoteli še o pravem času poznati tudi — na Kitajskem.

Šolske razmere na Goriškem.

(Dalje.)

A ta razpredelnica je zanimiva še v drugem oziru, ker kaže, da pride na naši realki povprek le 17,2 odstotkov dijakov z nižje realke na višjo, v imenovanih dveh mestih pa po 21,75 odstotkov in 23,8 odstotkov.

Kdor se količkaj uglobi v te podatke, spozna takoj, da mora biti v goriških srednjih šolah nekaj izrednega, nenaravnega. S katerega koli stališča se preiskuje in primerja napredek na naših šolah z drugimi, povsod se pokaže isti rezultat.

Naša mladina se muči in trudi, a ni kos dani ji nalogi; stariši tožijo o preoblozbi in o strogosti profesorjev, a ti o omejenem duševnem obzorju, o znanstveni puhlosti mladine in njeni neverjetni mrzkosti do predmetov; mrtva števila pa — o nečudenih, izživajočih nevspehih na naših srednjih šolah.

In vzroki temu?

Tu je le dvoje mogoče: Ali je naša mladina proti drugi tako malo nadarjena, da ne more zadoščati zahtevam srednjih šol, ali pa tiči vzrok v šoli sami.

Prvi del te alternative je izključen; kdor našo mladino pozna, mora priznati, da nikakor ne zaostaja v bistroumnosti in umstveni sposobnosti za mladino drugih kronovin; nasprotno smemo trditi, da presega po prirojeni ji nadarjenosti druge. Torej moramo iskati vzroke tolikim nevspehom drugod.

Nekaterniki hočejo navaliti vsaj del teh nevspehov na ramena nekaterih profesorjev; a šolski odsek ni tega prepričanja. Profesorji so večinoma mladi, znanstveno izobraženi možje, izkušeni odgojitelji, ki izvršujejo z verno in ljubeznijo svojo visoko nalogo. Mogoče, da so zahteve tega ali onega učitelja previsoke ali da ne odgovarjajo povsem didaktičnim načelom; ali take razlike med učiteljskim osebjem se najdejo povsod in ne morejo biti torej vzrok tolikim nevspehom v naših srednjih šolah.

Solski odsek je marveč uverjen, da tičijo vzroki takih nevspehov v šoli sami, v njeni notranji uredbi in njenih osnovnih načelih, in noče in ne sme prikrivati resnice, da velja to skoro za vse naše šolstvo, začeni pri ljudski šoli.

Visoki vladi je gotovo znana razina (niveau) našega ljudskega šolstva; ona dobro ve, da to ne zadošča niti po svoji uravnani niti po svojih uspehih duhu časa, ve, da naše prenapolnjene jedno- in dvorazrednice — in takih imamo največ v deželi — ne morejo privedi ljudske omike pri vsej prirojeni nadarjenosti naše mladine do one stopinje, do katere so jo privedle zmerno na-

polnjene in dobro urejene večrazrednice v drugih kronovinah, kjer je večinoma celodnevni pouk.

A visoki vladi so istotako znane žalostne finančne razmere naše dežele, ona dobro ve, da posamezni okraji naše domovine omagujejo pod neznosnim bremenom naklad za vzdrževanje ljudskih šol, ki znašajo od 50 do 120 odstotkov, in da je deželna uprava napela skrajne moči v svrhu, da bi označene okraje obremenila ter vsaj to obdržala, kar ima na polju ljudske šole. O zboljšanju teh šolskih razmer, dasi je zelo potrebno, po deželi sami ne more biti pri njenih sedanjih finančnih razmerah in potrebah niti govora.

Zato se obrača šolski odsek na visoko c. kr. vlado, naj bi priskočila deželi in naši mladini na pomoč z izdatno denarno podporo za vzdrževanje ljudskih šol, dokler si dežela denarno ne opomore, da lahko sama zadosti tej dolžnosti. Le tedaj ji bode možno zadostiti gmotnim zahtevam učiteljstva, katere so zelo opravičene; a le tedaj bo mogla tudi resno zahtevati, da si prisvoji učitelj popolno stanovsko izobrazbo ter da posveti vse svoje moči vzvišenemu smotru svojega poklica. Le tedaj se bodo mladeniči z veseljem poprijemali tega poklica, dočim se mu sedaj odteguje, kdor le more; le tedaj bode tudi mogoče izvrševati načelo, ki bode stanu v čast in stvari v korist, načelo namreč, naj se nikdo ne sprejme v prvi tečaj učiteljskega izobraževališča, kdor ni dovršil z dobrim uspehom nižjih razredov srednje šole.

Če podpira prošnjo za vladno podporo že ta svrha, opravičuje jo dejstvo, da je naša grofovina v primeri z drugimi kronovinami preobložena z zemljiškim in hišnim davkom, čemur ne more visoka vlada ugovarjati. Dežela je na to stran preobložena že nad 30 let, zato je pa opravičena zahteva, naj bi ji prišla visoka vlada vsaj na tem polju na pomoč. Isto tako se ne da tajiti, da je bila naša dežela zelo zanemarjena glede na pouk in napredek pred l. 1869, kar svedoči dejstvo, da dobiva kot odškodnino za tedanje normalne šole le 6.200 K v normalni zalog, dočim dobiva celo Istru 46.000 K. Ni čudno potemtakem, če je dežela v solstvu zaostala, kakor tudi ni čudo, če je v gmotnem oziru zaostala, kajti kjer ni skrbi za razvoj umstvenih moči kakega ljudstva, sta napredek in blagovitost nemogoča. Izvestno je, da nevedno ljudstvo ostane vedno ubožno.

Visoka vlada je obljubila, uvaža vse te momente, sama od sebe primerno podporo našemu ljudskemu šolstvu ob času, ko so se pogajali italijanski in slovenski poslanci za ustanovitev dež. šol. zaloga, zato se pa dežela tudi trdno nadeja, da dobi tako podporo.

Le na ta način ji bo mogoče zvišati stopinjo ljudske omike, ki je temelj daljni izobrazbi mladine.

Šolski odsek ne more prikrivati, temuč mora izrecno poudarjati, da tiči jeden glavnih vzrokov tolikim neuspehom na naših srednjih šolah v učnih črtežih tukajšnje c. kr. vadnice, iz katere izhaja največji kontingent naše srednješolske mladine.

Tu se začne pouk v nemščini za nemške otroke že v drugem šolskem letu in sicer na način, ki malo odgovarja pedagogičnim načelom. V tretjem letu uporabi se večina ur za prevajanje stavkov iz materinščine na nemški jezik; otroci imajo doma nalogo, da prevedejo od popoldne do druge jutra toliko in toliko stavkov v nemščino, a od zjutraj do popoldne imajo zopet isto nalogo. Glavni smoter temu zavodu je, da si mladina prisvoji nekoliko nemščine; realije pridejo še le v drugi vrsti ali čisto nič v poštev. A materinščini, temu temelju naravne in zdrave odgoje mladine, na katerem sloni pristen in sistematičen razvoj umstvenih sposobnostij detinskega duha, odkazane so tri tedenske ure, in še te neobvezno. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

Ministerske konference

so se vršile predvčeranjim v ogerski ministerski palači na Dunaju. Udeležili so se jih: ministerska predsednika Koerber in Szell

ter finančna ministra Böhm Bawerk in Lukacs. Zvečer istega dne so se vrnili ogrski ministri v Budimpešto, kjer je Szell dalje časa konferiral z zunanjim ministrom grofom Goluhovskim. O konferenci sami listi ničesar ne poročajo in niti ne povedo, o čem se je vršil razgovor. Ker pa je kvotno in nagodbno vprašanje sedaj edina zadeva, ki razburja vse državnike v naši monarhiji, je moči sklepati, da so na Dunaju zbrani ministri razpravljali samo o tem vprašanju. Ker pa je dalje pričakovati, da se naša vlada še ni udala predrznim mažarskim zahtevam, se more soditi, da so bile ravno zadnje konference povod nepričakovanim poročilom, ki so včeraj krožila po Dunaju glede omajanega stališča Koerberjeve vlade.

V zadevi sprave mej tirolskima krščanskima strankama,

mej krščansko-socijalno in konserv. stranko, je došlo škofom v Solnogradu, Briksenu in Tridentu, kakor javljajo definitivno še ne potrjene vesti, pismo od svete stolice v Rimu, v katerem papež strogo opominja, naj se deluje na to, da se zopet doseže toliko potrebna edinstvo med katoliškimi strankami v teh skofijah, in naj se vodivni krogi izogibajo vsemu, kar bi moglo povzročiti nove razpore. Tirolski krščansko-socijalni krogi nikakor ne verujejo temu prvemu in, kakor pravijo, nezanesljivemu poročilu.

Sestanek katoliških kmetov na Pelehradu.

Impozanten shod je priredila katoliško-narodna stranka na Moravskem minulo nedeljo, dne 22. t. m. Zbralo se je ondi po poročilu iz Olomuca nad 17.000 katoliških kmetov, somišljenikov katoliško-narodne in češke krščansko-socijalne stranke. Bil je ta kongres velikanska in veličastna demonstracija za idejo samostojne kmečke organizacije. Kot govorniki so nastopili: državna poslanca dr. Hruban in dr. Stojan, in deželni poslanec Ševčík, učitelj Kadlčák, urednik Šamalik in Šramek. Dobro premišljeni in temeljiti govori so bili navdušeno odobravljeni in je nađa, da bodo obrodili obilen sad v blagor moravskega katoliškega kmeta.

Poljske zahteve na strankarskem shodu nemške socijalne demokracije niso naše milosti pri nemških sodrugih. Zastopnika poljskih socijalnih demokratov posl. Ledebur in Biskiewicz sta v posebni resoluciji naglašala, da poljski sodrugi sicer v političnih vprašanjih vedno soglašajo s svojimi nemškimi tovariši, da pa zahtevajo, da se upošteva njih narodnost. Narodnostni čut je dandanes močno razvit tudi mej delavstvom, ki ne more ostati mirno, če se tep-tajo njegove pravice. Proti tej resoluciji so pa odločno nastopili razni nemški govorniki, posebno poslanec Pfannkuch in neka Luxemburg, ki je izjavljala, da je le neznatna peščica ljudi, ki se ukvarjajo z narodnostno agitacijo in ki so vneti za socijalno demokracijo še le v drugi vrsti. Taki elementi samo ovirajo uspešno delovanje socijalne demokracije v Nemčiji. Vsled tega jih mi nikakor ne silimo v zvezo. Če jim je kaj za nas, se nam bodo že približali. — Tako govore vodje »mejnarnodne« socijalne demokracije. Resolucija je bila kajpada odklonjena.

Naslednikom poslanika grofa Revertera,

ki sicer še ni stopil v pokoj in se tudi ne ve, kdaj se to zgodi, bo bržkone imenovan bivši ministerski predsednik grof Franc Thun. Milanskemu »Secolu« poročajo namreč z Dunaja, da se v krogih, ki imajo ožje zveze z dunajsko nuncijaturo, z vso gotovostjo trdi, da bo to vprašanje v bližnjih dneh definitivno rešeno in sicer skoro gotovo v prilog grofa Thuna. Le za slučaj, da bi grof Thun odklonil to mesto, česar pa poučeni krogi ne pričakujejo, bo naslednikom grofa Revertere na poslaniškem mestu pri Vatikanu imenovan sekijski načelnik v zunanjem ministerstvu grof Szechen. Z imenovanjem grofa Thuna bi bili v Rimu izredno zadovoljni.

O razgovoru med carom in Loubetom ter med obema zunanjima ministroma grofom Lambsdorffom ter Delcassejem priobčuje »Independance Belge« iz peresa svojega pariškega dopisnika daljše poročilo, kateremu povzamemo sledeče: V splošnem se je dopolnila in razširila alijanca. Razširila se je ozir mnogih važnih točk. Skupna akcija obeh

aliiranih velesil bo od sedaj naprej energičneje vplivala na svetovno politiko. Prvi in zadnji namen rusko francoske politike je evropski mir. V to svrhu hoče poseči po skrajnih sredstvih za slučaj, da bi se kakorkoli motil evropski mir. Sicer pa je došlo v javnost le malo tega, kar se je govorilo takorekoč med štirimi očmi. Le to nekoliko moti razne evropske politike, da je imel car tudi daljše konference z nemškim cesarjem, oziroma grofom Bülowom, ki, kakor znano iz raznih govorov, nista posebna prijatelja carjeve mirovne ideje.

Francoski parlament

prične svoje delo, kakor po navadi, dne 4. novembra, vendar se je budgetna komisija poslanske zbornice že sošla in pričela svoje delo. V prihodnjem zasedanju pride v prvi vrsti na dnevni red razprava o ustanovitvi starostne zavarovalnice za industrijske in kmečke delavce, potem pa takoj slede prošnje nekaterih moških in ženskih redov za avtorizacijo. Razprava o proračunu za prihodnje leto se prične v zbornici 15. novembra.

Dopisi.

S Stare Oselce, 23. sept. (Naprednjaki.) Pred nekaj tedni je ponoči ob četrtni 11 prišel v naše župnišče mož novooseliške fare, da bi »zaznamoval« župnika, kakor mu je zvečer obljubil. Pa župnik je spal v zadnji sobi, in mož je odšel. »Preiskava« je dognala, da je to bilo »razžaljenje časti!« Bravo.

Včeraj sta v gostilni, kjer je župan in mežnar ob enem (v eni osebi), razgrajala dva naprednjaka, da jih je gostilničar s težavo ven pognal. — Ustavita se pred župniščem, druge hiše tu ni, in zmerjata in upijeta, da pride župnik ven. Bilo je ravno pred jubilejsko procesijo, in ljudje so se zbirali, da bi šli skupno v cerkev. Župnik stopi k hujšemu in ga vpraša, od kod je. »Walst a Watsch'n, verdammt der Hund«, odgovori naprednjak in, ko ga župnik pahne od sebe, zablistne v njegovi roki nož. Tudi tovariš seže v žep in oba tiščita v župnika, ki se s knjigo v roki hitro zavaruje za hrastova vrata. Tudi »razžaljenje časti!« Zdaj bomo pa hodili z revolverjem še v cerkev. Kaj?

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. septembra.

Prem. celovški knezoškof dr. Jos.

Kahn je prišel danes zjutraj na obisk našega g. knezoškofa ter popoldne počastil s svojim obiskom tudi »Katoliško tiskarno« in z velikim zanimanjem si ogledal posamezne naprave.

Umrl je včeraj 24. t. m. v Kamniku gospod Luka Bergant, tamošnji župan, posestnik in načelnik »prve okrajne posojilnice«. Rajni je bil veren, za vse dobro vnet mož. Vse ga je ljubilo, vse spoštovalo. Bil je blag značaj, ki ni znal bližnjemu škodovati. Dne 19. t. m. je v mestni hiši, kjer je bila volitev, padel in od takrat ni vstal več. Nekateri so trdili, da ga je zadela kap, drugi so rekli, da so se mu možgani pretresli vsled padca. Rešiti ga ni bilo mogoče. Ob njegovi krsti žaluje 80letna mati in pet mladoletnih otrok, ki so sedaj brez matere in očeta. Kamnik pa je izgubil zopet jednega najodličnejših katoliško-narodnih meščanov. Pogreb rajnega se bo vršil v četrtek dne 26. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na žalsko pokopališče. Blagi rajni počivaj v miru!

25-letnico mašništva praznujejo danes na Brezjah gg. župniki: V. Aljančič Jan. Brence, Jan. Golob, Jak. Koritnik in A. Turk. Majhno število kaže, da je zelo gospodarila smrtna kosa mej sošolci. Naj bi vsaj ta petorica dočakala zlate maše!

Iz tržaške škofije. Kapitularnim vikarijem tržaške škofije je izvoljen monsignor Petronio. »Piccolo« je zadovoljen.

Žaljenje škofa Šterka v istrskem dež. zboru. Nad dejstvom, o katerem smo poročali v včerajšnji številki, se zgražajo tudi drugi listi. »Information« pravi, da obnašanje laških dež. poslancev, ki se v znak sožalja na predlog slovanskih poslancev niti s sedežev niso hoteli vzdigniti, mora obso-

ditu vsak olikanec. Klic „Divjaki!“ so rabili člani slovenske manjšine napram laškim poslancem v ožigled takega obnašanja. Nihče ki človeško čuti, ne more takega obnašanja označiti drugače, kajti celo za predlog slovenskih poslancev, naj se seja dež. zbora ne vrši na dan pogreba, so glasovali samo poslanci slovenske manjšine, laška večina pa je obsedela!

Imenovan je pravni praktikant pri deželnem sodišču ljubljanskem g. Fr. Pernuš avskultantom.

Matura v Kranju. Dne 23. t. m. so bili na kranjski gimnaziji ponavljavni izpiti za maturo. Skupno je bilo letos na tem zavodu proglašanih zreli 23 kandidatov in sicer: Jan. Ažbe (z odliko), Jan. Bernot, Jan. Cof, Jak. Cebulj, Mat. Dagarin, Val. Eržen, Jos. Hacin, Jan. Jano, Mat. Koželj, Jan. Kralj, Jos. Meš, Andr. Osel, Fr. Pezdidič, Jan. Pirnat, Fr. Porenta, Vlad. Premrov, Mih. Rostohar, Ben. Sabothy, Evg. Sajovic, Jan. Sorčan, Pavel Šavnik, Jan. Ušlaker in Fr. Vrhovnik.

Nemški vojaki v Trstu. „Edinost“ poroča: Včeraj dne 24. t. m. nekoliko pred 11. uro dopoldne so na Lloydovem parniku „Franc Ferdinand“ dospeli v tržaško luko nemški vojaki, ki so na potu iz Kitaja v domovino. O tej priliki je došlo v naše mesto več avstrijskih in nemških častnikov, mej istimi tudi korni poveljnik vitez Succovaty, polkovnik v generalnem štabu Friderik Eckardt, major Ivan Kettler iz kraljevega pruskega vojnega ministerstva, več nemških vojaških zdravnikov in drugi. Poveljnik nemškega bataljona je major pl. Förster. Na obrežju so pričakovali nemške vojake zgoraj omenjeni in še mnogo drugih častnikov vojske in mornarice ter nekaj stotnih domačega pešpolka št. 97 z godbo na čelu, nekaj stotnih domobrancev in četa vajakov vojne mornarice. Častniki in vojaki so bili vsi v paradni uniformi. Na obrežju se je zbralo veliko radovednega občinstva. Ko se je parnik pristavil, zasvirala je domača vojaška godba nemško himno „Heil dir im Siegeskranz“. Ko je godba odigrala, vskliknilo je vojaštvo — samo vojaštvo — trikratni „hura!“ Po dovršenih vsprejemnih ceremonijah, se je več podčastnikov našega vojaštva podalo na krov parnika, kateri se porazdele med nemške vojake, da jih bodo vodili po mestu in okolici. Nemški vojaki bodo prenočevali na parniku, v katerem so se pripeljali v Trst. Včeraj ob 7. uri zvečer je priredil predsednik avstrijskega „Lloyda“ na parniku „Habsburg“ diner nemškim častnikom na čast. Na dinerju je svirala godba 97. pešpolka.

Umrli je v Gorici c. kr. davkar v pokoj g. Miha Andrejčič v 60 letu svoje dobe. V priznanje svojega delovanja je bil odlikovan z zlatim križcem s krono za zasluge.

V zadevi uravnave Pesnice se bode vršil v kratkem v Mariboru shod vseh onih posestnikov, katerim ob času povodnji napravi reka mnogo škode.

Pri občinskih volitvah v Korminu so se slovenski liberalci združili z zagrizenimi laškimi liberalci proti laški konservativni struji. Glasovi slovenskih liberalcev so odločili zmago laških liberalcev.

Stavka dijakov. Na zagrebški realni gimnaziji imajo stavko dijakov. Dijaki zahtevajo, da se odstrani prof. matematike dr. Majcen. Ravnateljstvo je zahtevo dijakov odklonilo, na kar so dijaki izostali iz šole.

Vipavsko vino. Piše se nam iz Vipave: V kratkem spravijo Vipavci svoj glavni pridelek pod streho. Dež je sicer precej nagajal, vendar imajo Vipavci letos precej vina, morda že od l. 1875 ne toliko. Vinski kupci dobe letos v vipavski dolini na izbero dobrega naravnega vina, da jim ni treba iskati italijanskega in tirolskega petijota. Posebno vabimo vrle Gorenjce, katerih pogrešamo že nekaj let. Cena vinu je 11 do 14 glid.

Promenadni koncert priredi »Ljubljanska meščanska godba« v četrtek od pol 8. do pol 9. ure zvečer v »Zvezdik«. Ako bi bilo vreme neugodno, se vrši isti v petek zvečer.

Ljubljanske novice. Umrli je včeraj absolvirani osmošolec g. Franjo Šuber. Pokopan bo jutri popoldne ob 1/2 4. uri. N. p. v m. I Umrli je tukajšnji policijski nad-

stražnik g. Fran Potokar. — Z rešilnim vozom so prepeljali danes opoldne v bolnico nekega moža, ki je na dvorišču hiše g. Grošlja tako neurečno padel na neki lonec, da si je prerezal žilo na roki. — Kalivci nočnega miru so bili nocoj zopet vojaki, topničarji in pešci. Pred »Lloydom« se je vnel mej 1. in 2. uro pravcati pretep. Neki častnik je aretiral več vajakov, dva sta ušla. — Nemški vojaki mimo Ljubljane se pripeljejo jutri z dvema vlakoma in sicer pride prvi vlak ob 5 uri 42 minut zvečer, drugi pa ob 6 uri 57 minut zvečer. Vlak se bodeta odpeljala iz Ljubljane ob 7 uri 30 minut oziroma ob 7 uri 45 minut zvečer. Na kolodvoru bode vojake pozdravilo častništvo tukajšnje garnizije in deputacije moštva. Na kolodvoru bode častništvo imelo skupno z našim častništvom večerjo. Občinstvo ne bo smelo na peron.

Razpis notarskih mest. Vsled smrti notarjev Ivana Gogola in Viktorja Schönwetterja sta razpisani dve notarski mesti v Ljubljani. Prosilci naj svoje prošnje vložijo do 12. oktobra t. l. pri notarski zbornici v Ljubljani.

Vinska letina v Istri. Iz Pazina se nam piše: Po letošnjem suhem poletju imeli smo tudi v Istri štirinajst deževnih dnij. Vsled tega so bili vinogradniki v ne malem strahu, da se bo grozdje pokvarilo, in je res počelo na mnogih krajih zgodneje gnjiti. Toda, hvala Bogu, v tem tednu je nastalo lepo gorko vreme, kar je vso naravo iznova poživilo. Trta obeta letos dosti pridelka, grozdje zori lepo. Da ni deževje toliko časa trajalo, bi bilo letošnje vino boljše od lanskega, a vendar je pri tem vremenu upanje, da ne bo zaostajalo. Trgatev še ni počela, bo pa proti koncu meseca. Cena grozdju bo najbrž nizka, od 6 do 9 kr. po kilogram. Pri tako ugodni ceni priporoča se zadrževanje in posameznikom, naj poskusijo z nakupovanjem grozdja. Za svet se lahko obrnejo na gospodarska društva v Buzetu, Bermu, Pazinu in Tinjanu.

Povozil je 19. t. m. neki voznik na cesti proti postojnskemu kolodvoru 20 mesecev staro hčerko Marije Milavec. Otrok je dobil na glavi in desni roki take poškodbe, da bo težko okrevljal. Oddali so ga v tukajšnje bolnico.

Zastrupil se je v Dobropoljah pri Ilir. Bistrici znani reški veletržec Iv. Lukežič iz Tolmina.

Služba učitelja-vodje je razpisana do 10. oktobra na enorazrednici v Gričljah. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Črnomlju.

V poštnem prometu z Bulgarijo dopuščeni so nadalje tudi poštni zavitki do 5 kilogramov teže.

Razglas. Oskrbovalna komisija c. in kr. vojaškega oskrbovalnega skladišča v Ljubljani poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 1. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v c. in kr. vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljubljani obravnava radi preskrbe mletja eraričnega žita in radi vožnih cen za prepeljevanje žita v in iz mlina. Obravnava se vrši na podlagi pismenih ponudb, katere se morajo do 1. oktobra t. l. 10. ure dopoldne zapečatene izročiti obravnavni komisiji. Lastniki mlinov, ki donesejo zipričevalo politične oblasti, da so solidni in zadostno premožni, so oproščeni položitve vadija, kateri znaša pet odstotkov. Zmleti je do 1000 meterskih stotov rži. Ponudbe se morajo staviti za mletje in prevažanje žita oziroma moke in sicer ločeno. Natančni pogoji in ponudbeni vzorci se lahko vpogledajo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne pri c. in kr. vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljubljani.

Razglas. Glasom odbora c. kr. trgovskega ministerstva z dne 16. sept. t. l. so dopisnice in odprte poštno karte z okraski ali podobami iz mineralnega prahu, iz steklenega drobirja, iz steklenih kroglic, iz peska, iz kovinskih delov itd. od 1. oktobra t. l. dalje iz poštnega prometa z Nemčijo izključene. V svetovnem prometu so take pošiljke kakor do sedaj dopuščene. Glede notranjega prometa kakor tudi glede prometa z Ogersko in zasedenim ozemljem je mero dajno kakor do sedaj vodilo, da se imajo take pošiljke v zmislu pisemsko-poštnega tarifa št. 36, točka 2 tedaj iz poštnega prometa izključevati, ako je iste po njihovi ka-

kovosti prištevati onim predmetom, kateri bi mogli poštne uslužbenke ali druge poštne pošiljke poškodovati oziroma onesnažiti.

Ravnateljstvo o. kr. državnih železnic v Beljaku naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršila 1. oktobra t. l. v Beljaku ponudbena razprava za dobavo raznih predmetov iz bakra, cinka, brona, medi, (Messing) svinca in železa. Podrobne pogoje ponudbene vzorce itd. je moči pri imenovanem ravnateljstvu vpogledati in se tudi na zahtevanje proti plačilu poštne dopošljejo. Vsaka pola ponudbe je kolekovati z 1 krono. Ponudbe se morajo najkasneje do 1. oktobra t. l. 12. ure opoldne vložiti pri navedenem ravnateljstvu. Množina in kakovost predmetov, ki jih je dobaviti, se lahko poizve v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Zvišanje carine na Kitajskem. C. kr. trgovsko ministerstvo je naznanilo tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici, da stopi dne 7. nov. t. l. vsled končnega v Pekinu 7. t. m. s kitajskim pooblaščenjem podpisanega zapisnika v veljavo zvišanje carine na 5% dejanske vrednosti blaga. Za blago, ki je že na morji, velja desetdnevno podaljšanje. Predmeti, ki so bili doslej carine prosti, so istotako od omenjenega dne podvrženi 5% plačilu carine, izvzemši malega števila predmetov, ki se bodo pozneje naznanili.

Povelje srbskega kralja. Na povelje kralja Aleksandra se mora danes rojstni dan kraljice Drage po vsej Srbiji slovesno praznovati. Da to svoje povelje kralj Aleksander malo omili, bode osrečil srbsko ljudstvo danes z mnogimi odlikovanji in pomiloščenji.

Velik požar. Iz Bergena se poroča: V zalogi tvrdke z manufakturnim in kolonijalnim blagom Alvers je nastal včeraj požar, ki je uničil več poslopij in nekaj manjših ladij za odvažanje blaga. Na požaru je eden gasilcev zgorel. Škoda je velika.

Kaznovan časopis. Ruski minister notranjih zadev je za mesec dni prepovedal prodajo posameznih števk časopisa »Petersburgskaja Gazetta«.

Beda učiteljic na Ruskem. Rusko časopisje poroča, da je v okraju Pskow učiteljica Jeremijew umrla vsled lakote. Dobivala je na neki vaški šoli na mesec 7 1/2 rubljev. Imela je revno mater in od te sramotno male plače je dajala del plače še materi. »Novosti« pišejo, da 11.535 učiteljev in učiteljic katere plačuje sveti sinod, ima komaj 16 kr. na dan plače.

Mac Kinley pred smrtjo okraden. Iz Buffalo se javlja: Zadnji dan pred svojo smrtjo je rekel Mac Kinley postrežnici: »Imel sem prej uro in denarnico. Videl sem, ko mi je nek neznanec po napadu oboje vzel. Res se je dognalo, da so tatje razburjenje in zmešnjavo, ki je nastala po atentatu porabili v to, da so ranjenemu predsedniku ukradli uro in denarnico. Mac Kinleyeva zapuščina ni velika.

Židovska univerza. Židje bodo v Novem Yorku ustanovili svojo židovsko univerzo. Ta univerza se bode otvorila l. 1902. Dosedanja vseučilišča so židom premalo židovska. Ako bodo v Ameriki imeli premalo židovskih vseučiliških profesorjev, jih bomo iz Avstrije z veseljem poslali v Ameriko.

Obravnava proti morilecu Mac Kinleya. Mej včerajšnjimi brzojavami poročili smo naznanili, da se je v Buffalo pričela obravnava proti morilecu Mac Kinleya Szolgoszu. Sodna dvorana je zastražena. Morilec so pripeljali v sodno dvorano skozi podzemeljski hodnik, ki veže sodišče z jetnišnico. Zagovorniki trdijo, da Mac Kinley ni umrl vsled strelav, ampak vsled napadnega načina zdravljenja, in pravijo, da je morilec blazen.

Kotiček za liberalce in — »svinjarje«. »Slov. Narod« je prinesel notico, češ, da je »nekaj duhovnik, katerega imenuje v liberalnem žargonu »žeganega svinjarja«, se nesramno obnašal. Mi smo pozvali »Narod«, naj pove ime. »Narod« je rekel, da imena ne ve, dasi se je lagal, da je bil duhovnik iz ljubljanske škofije. Mi smo pozvedeli stvar. Bil je znani Bezeljak v Ljubljani, kateri je počenjal tod svoje norosti. »Narod« je vedel, da je to Bezeljak, ki ni imel duhovske obleke, »Narod« je vedel, da je Bezeljak suspendiran, in da ljubljanski škof prav nič ne more zato, da mu javna oblast pusti, v sramoto ne le cerkvi, ampak tudi njej sami, uganjati norosti, katere so v kulturnih državah kaznive. Torej je »Narod« lagal in po krivici podtaknil vsej duhovščini ljubljanske škofije grdobijo človeka, ki ne spada med njo, ampak — med liberalce. Toliko v pouk liberalcem in »svinjarjem«. Liberalna gospoda, res po blatu brskate, kakor one živali, katerih ime tako radi da-

jete drugim! — Le eno vprašanje še: Kako je neki to, da je Bezeljak prost? Cerkevna oblast je storila, kar je mogla. Kaj pa posvetna oblast? Iz norišnice so ga dali, ker baje ni nor. Iz »Naroda« zvezmo, da policija ve zanj in za njegovo počenje, a ga ne prime, dasi proti nesuspendiranemu duhovniku javna oblast jako hitro najde pripravne paragrate. Odgovor torej, kdor ve: Zakaj je Bezeljak prost? Gospodje Korošec, Ferjančič, Žagar morajo vendar v ječo?

Društva.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem) je zborovalo 21. t. m. v prvi po počitnicah. Predsednik dr. Kopfiwa otvori sejo spominjajoč se s toplimi besedami umrlega častnega člana dr. Keesbacherja. Deželni odbor je daroval tudi letos zopet 200 kron za dr. Löschnerjevo ustanovo; društvo mu izreka najtoplejšo zahvalo za ta dar. Primarij dr. Slajmer je potem demonstriral več zanimivih slučajev iz trebušne kirurgije ter Röntgen-fotogramov različnih kostolomov. Nekateri člani društva so se domenili, da se udeležijo dne 28. t. m. seje društva lečnikov v Zagrebu, ter se vabijo vsi oni gospodje društveniki, kateri se nameravajo udeležiti tega izleta, da se snidejo v soboto pri opoldanskem brzovlaku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. sept. (C. B.) Cesar se poda 29. t. m. na lov v Mürzsteg in se vrne dne 3. oktobra.

Dunaj, 25. sept. Vodstvo konservativnih veleposestnikov v drž. zboru namerava grof Edvard Palffy odločiti. Čuje se, da bode vodstvo prevzel grof Ernst Sylva Tarouca.

Dunaj, 25. sept. Župan dr. Lueger bode nemške vojake pozdravil na kolodvoru imenom Dunaja.

Gorica, 25. sept. (C. B.) Deželni zbor je naročil deželnemu odboru, naj proučuje vprašanje glede železniške zveze Sv. Lucija-Tolmin-Predil in podaljšanja vipavske železnice od Ajdovščine do Postojne v sporazumu s kranjskim deželnim odborom. — Zasedanje je bilo potem zaključeno.

Krakov, 25. sept. Pisatelj Sever Maciejovski je umrl.

Tešín, 25. septembra. Da se poravnava razpor mej Čehi in Poljaki v Šleziji, se bode vršil v kratkem v Tešinu sestanek čeških in poljskih deželnih poslancev.

Rim, 25. sept. »Tribuna« javlja, da pride rektor Pazman za profesorja teologije na zagrebško univerzo. Rektorjem zavoda sv. Jeronima bode imenovana »indiferentna« oseba in bode zavod pristopen Hrvatoma pa tudi protestujočim Dalmatincem.

Belgrad, 25. sept. Skupščina in senat sta s kraljevim ukazom sklicana na 14. oktobra.

Draždane, 25. sept. Saška podružnica evangeliške zveze je zopet dala 200.000 mark za protestantsko gibanje v Avstriji.

Kiel, 25. sept. Cesar Viljem se poda novembra meseca na Angleško k slavnostim kronanja angleškega kralja.

Pariz, 25. sept. Na vse francosko časopisje je napravilo najmučnejši utisek, da je car pooblastil nemškega cesarja, naj gre v obmejno rusko mesto in ondi v carjevem imenu tolaži pogorrelce.

Buffalo, 25. sept. Pri razpravi proti morilecu Mac Kinleya Szolgoszu so porotniki proglasili obtoženca krivim in bo torej v smislu obstoječih določb umorjen s pomočjo elektrike.

Bruselj, 25. sept. Leyds je poslal avstro-ogerski vladi pismo, v katerem v imenu obeh južno-afriških republik protestuje proti prodaji konj in sedel angleški vladi in zahteva odgovora.

Ladysmith, 25. sept. Železniška proga pri Paardekopu je pretrgana. Deset voz je skočilo s tira. Ubitih je 6 mož in 30 konj.

Durban, 25. septembra. Čuje se, da Bothove čete stoje ob reki Blood. Dewet je v Oranje državi.

London, 25. sept. Kruitzingerjev oddelek je znova udril v kapsko kolo-

nijo ter blizu Herschela zajel angleški tabor. Angleške izgube so velike. Brigadnega generala Murraya, 4 častnike in 39 mož so Buri ubili, nad 150 ujeli. — General Dewet je z 2000 možmi na potu v Natal.

London, 25. sept. Uradno se naznanja, da so izgubili Angleži v boju z generalom Botho 17. t. m. 230 mož. — Kitchener meni, da so se Buri v Natalu obrnili proti severu.

Umrli so:

23. septembra. Jožef Doberlet, knjigovodje sin, 3 dni, Franiškanske ulice 10, življenjska slabost. — Marija Dralka, dvornega svetnika žena, 70 let, Dvorini trg 1, spridenje jeter.

24. septembra. Jožefa Bokšič, strojevodje žena, 39 let, Dunajska cesta 12, vsled raka v želodcu, V bolnišnici:

22. septembra. Jera Jeras, zidarja vdova, 70 let, hemiplegia dextra. — Antonija Čebulc, nadspredovnika žena, 51 let, vsled raka.

Tržne cene v Ljubljani.
Tedensko poročilo
od dne 14. do dne 21. septembra.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	27	60
II. v. kg	11		Koruzna v. kg	16	50
III. v. kg	96		Ajdova v. kg	27	60
Telečje meso	130		Fižol, liter	24	
Prasice sveže	150		Grah, v. kg	50	
prek.	173		Leča, v. kg	20	
Kostrunovo meso	80		Kaša, v. kg	20	
Maslo	240		Ricet, v. kg	14	
Surovo maslo	2		Pšenica 100 kg	17	80
Mast prasica	150		Rž, v. kg	14	
Slanina sveža	130		Ječmen, v. kg	13	0
prekajena	160		Oves, v. kg	16	
Salo	130		Ajda, v. kg	14	
Jajce, jedno	6		Proso, belo, v. kg	17	
Mleko, liter	20		navadno, v. kg	15	
Smetana, sladka liter	80		Koruzna, v. kg	13	
kisla, v. kg	80		Krompir, v. kg	4	60
Med, v. kg	120		Drva, trda, m ³	8	40
Piščanec	40		mehka, v. kg	5	50
Golob, v. kg	40		Seno, 100 kg	5	
Raca, v. kg	40		Slama, v. kg	4	40
Zajec, v. kg	40		Stelja, v. kg	4	40

Meteorološki poročilo.
Višina nad morjem 306 m. srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrar	Nebo	Padavina v 24 urah
24. 9. zveč.	734.9	17.7	brezvevtr.	oblačno		
25. 9. zjutr.	733.4	15.8	sl. sever	oblač.		18
26. 9. popol.	733.5	17.4	sr. jvzh.	dež		

Srednja večerajšnja temperatura 17.9 normale: 18.6

† 929 1-1

Mesina občina Kamnik naznani tem potom žalostno vest, da je gospod

Luka Bergant
župan in posestnik

danes preminul.
Pogreb bo 26. t. m. ob 4. uri popoldne.
V Kamniku, 24. sept. 1901.

† 927 1-1

Stresen Josip naznani v svojem imenu svojih otrok Ivana, Avgusta in Josipine vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je umrl po dolgotrajni, mučni bolezni iskreno ljubljena, nepozabna, skrbna soproga, oziroma mati, stara mati, tašča in teta, gospa

Katarina Stresen roj. Stibil
posestnica in trgovka z zeljem

danes v torek, dne 24. t. m., ob četrta na 12. uro dopoldne, večkrat previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 62. letu starosti.

Pogreb pojde v četrtek, dne 26. t. m., popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti. Pri brvi št. 4 v Trnovem, na pokopališče k sv. Krištofu. Sv. maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

Blago pokojnice priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 24. sept. 1901.

† 930 1-1

Okrajna posojilnica v Kamniku javlja žalostno vest, da je nje načelnik g.

Luka Bergant
župan in posestnik

danes preminul.
Pogreb bo 26. t. m. ob 4. uri popoldne.
Kamnik, 24. sept. 1901.

Ravnateljstvo.

Hiša z vrtom
v Šent-Vidu pri Ljubljani

se prodá iz proste roke. — Več se izve v Št. Vidu št. 15, blizu kolodvora. 812 11

Išče se
dobra, verna, postavna in zanesljiva

kuharica,

katera naj bi, če treba, znala tudi samostojno gospodariti. Znati mora nemško in slovensko. — Nastopiti je, če mogoče, 2. oktobra t. l.

Ponudbe s pričali in z napovedjo zahtev so poslati

družini Andrej Gassner
v Trziču na Gorenjskem

925 5-1

Štajerska ROGACKA
KISELA VODA Gompel in Styria v relec
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Hiša 922 1-1

v Vél. Poljanah pri Ortnoku št. 32, se dá v najem za več let. Je na novo prezidana, ima prodajalnice, dve sobi, klet in zemljišča zraven. Vél. Poljane so nova fara, vas šteje 46 hiš. števil in nima druge prodajalne. — Oglasiti se je pri Fr. Andolšku ravno tam. — Cena po dogovoru.

Oljnate barve v kositarnih škatljicah za uporabo se dobé pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franiškanske ulice 228 5 12-3

Vnanja naročila proti povzetju.

Postranski zaslužek,
trajen in rastoč, ponuja se sposlovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 22

Ponudbe pod „1.798“, Gradeo, poste restante.

Dve deklici
se sprejmete na hrano in stanovanje v bližini slovenske dekliske osemrazrednice pri sv. Jakobu za mesečno plačo 16 gl. Vrt pri hiši. 915 2-2

Kje, se poizve v upravištvo „Slovenca“.

Stanovanja išče
v Ljubljani stalna stranka. Želi si tri sobe s pritliklinami.

Ponudbe naj se pošljejo t v r d k i Jan. Perdan v Ljubljani. 926 2-1

Zastopnik za Kranjsko:
Mihael Kastner
v Ljubljani. 351 35-32

Pozor!

Pozor!

Manufakturna trgovina

pri sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani

Lingarjeve ulice, zraven loterije

prodajala bode od danes nadalje do 25. oktobra

radi preselitve

vse manufakturno blago

po tovarniških cenah.

Slavno občinstvo naj nikar ne zamudi te izredno ugodne prilike za najcenejši nakup vseskozi dobrega, trpežnega blaga.

914 2-2

Dunajska borza.

Dne 25. septembra.		Dne 24. septembra.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Sa'move srečke, 40 gl.	
Skupni državni dolg v notab	98.45	20 mark	23.42	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	105.25	St. Genois srečke, 40 gl.	233.00
Skupni državni dolg v srebru	98.30	20 frankov (napoleonidor)	19.01	Prijoritete obveznice državne železnice	94.15	Waldsteinove srečke, 20 gl.	394.00
Avstrijska krona renta 4%	118.85	Italijanski bankovci	91.85	južne železnice 3%	343.75	Ljubljanske srečke	63.50
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	95.55	C. kr. cekini	11.32	južne železnice 5%	120.00	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	259.50
Ogerska krona renta 4%	118.40			dolenjskih železnice 4%	396.00	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5480.00
Ogerska krona renta 4%, 200	92.35			Kreditne srečke, 100 gl.	490.00	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	810.00
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1613.00			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	46.50	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	80.00
Kreditne delnice, 160 gl.	610.75			Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gl.	23.50	Splošna avstrijska stavbinska družba	336.50
London vista	239.17 1/2			Ogerskega	5.00	Montanska družba avstr. plan.	420.00
Wemski drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	117.17 1/2			Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	15.80	Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	253.25
				Rudolfove srečke, 10 gl.	56.00	Papirnih rubljev 100	

Nakup in prodaja
vsaakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za srupe pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni vteti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni vrednik: J. Rakevec.

Tisk: Katoliške Tiskarne v Ljubljani.